

ČESKOSLOVENESKO 1947-1948

VY_32_INOVACE_DE_PN_12

Sada: Dějiny 20. století

Téma: ČESKOSLOVENSKO PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE

Autor: Mgr. Pavel Peňáz

Předmět: Dějepis

Ročník: 4. ročník

Využití: Prezentace určená pro výklad a opakování

Anotace: Po vyhraných volbách KSČ stupňuje své požadavky a snaží se potlačit demokracii a nastolit totalitu. To se jí v roce 1948 podaří. Abdikuje E. Beneš a vlády se ujímá Klement Gottwald

Gymnázium Vincence Makovského
se sportovními třídami Nové Město na Moravě

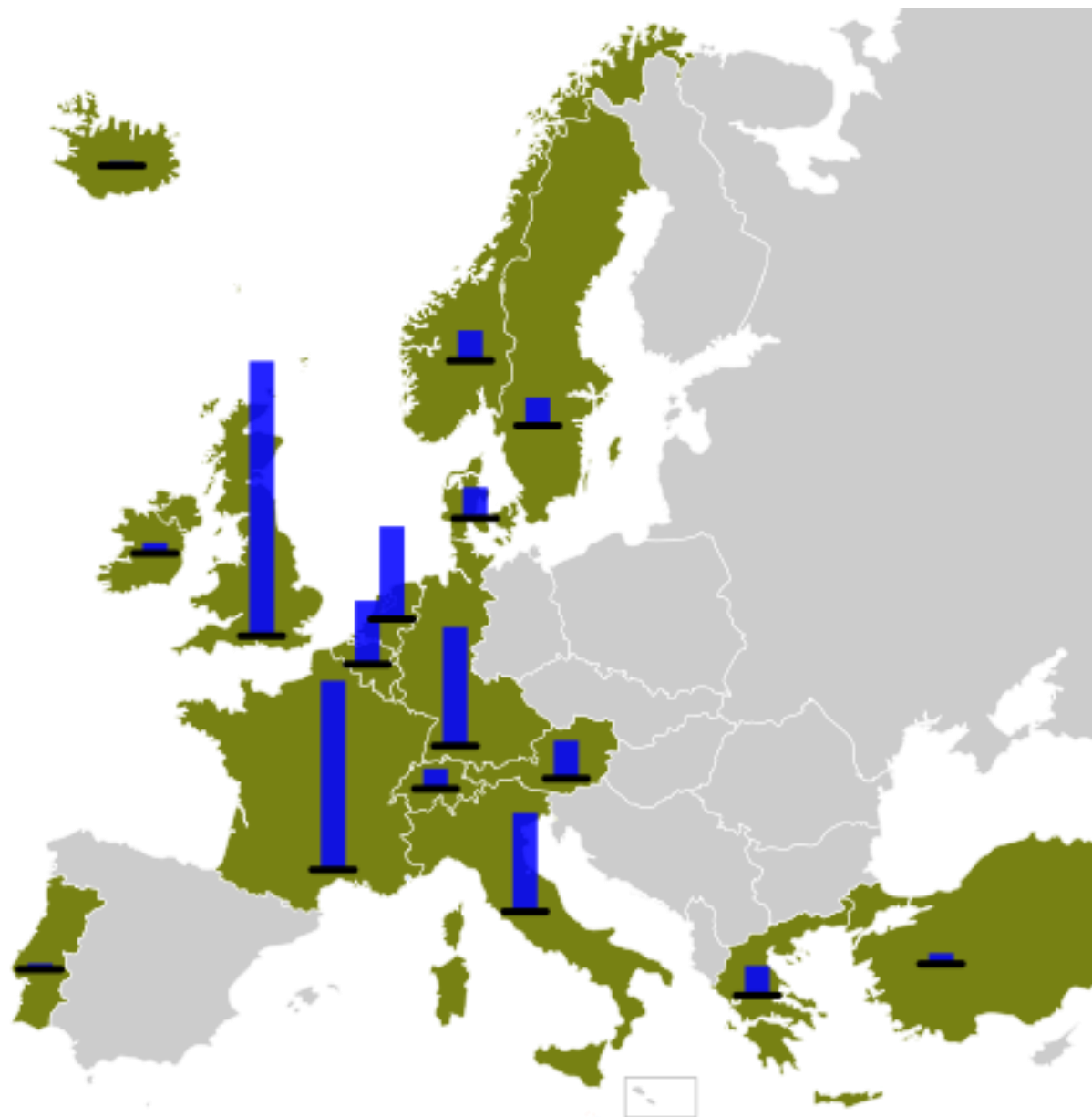

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dvouletý plán

- obnova národního hospodářství
- cíl: překročit poválečnou výrobu o 10%, industrializace Slovenska
- problémy: zaostávání rozvoje průmyslu, spory mezi demokratickými stranami a KSČ
- hospodářské potíže – pokles výroby, zahraničního obchodu, růst cen
- možnost čerpat pomoc z Marshallova plánu (plán USA na hospodářskou pomoc Evropě) – na nátlak SSSR musíme odmítnout

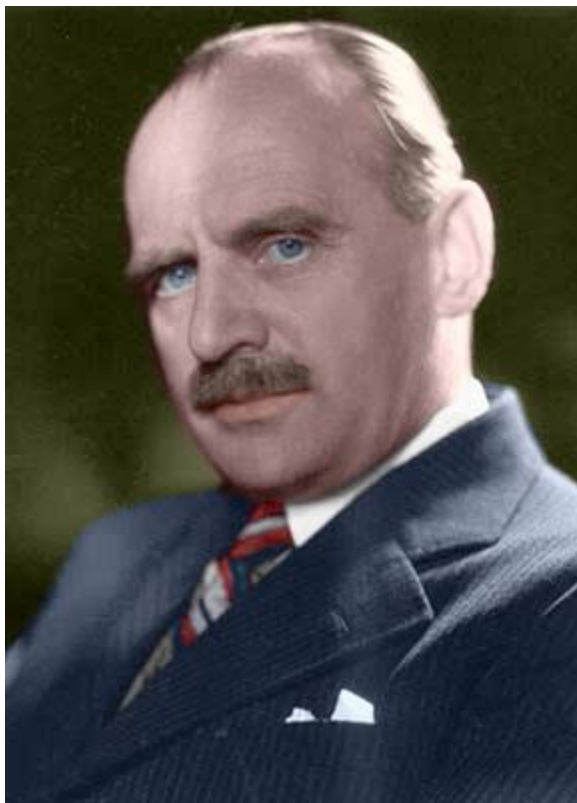
Marshallův plán a jeho využití v Z Evropě

1947

- sucho a neúroda – prohloubení problémů, nedostatek potravin, vznik černého trhu
- spor o milionářskou dávku („Ať platí bohatí“) – 35 tisíc milionářů
- politická krize národní fronty – plány KSČ na převzetí moci
- krize na Slovensku – zrekonstruováno „státní spiknutí“ – snaha o likvidaci Demokratické strany

Krčmářská aféra

- náměstkovi předsedy vlády dr. Petru Zenklovi a ministrům Janu Masarykovi a Prokopu Drtinovi zaslány „dárkové balíčky“ s náložemi trhaviny
- byly však včas zneškodněny
- stopy vedly do Krčmáně u Olomouce a na komunistický sekretariát KSČ přímo v Olomouci, zejména ke komunistickému ministrovi Jurovi Sosnarovi.
- při domovní prohlídce bylo nalezeno 89 pušek, jeden těžký a jeden lehký kulomet, střelivo a ruční granáty
- Soudní řízení s pachateli atentátu, stanovené na březen 1948, se přirozeně nekonalo
- Dr. Zdeněk Marjanko z ministerstva spravedlnosti, který řídil vyšetřování případu, byl zatčen už 23. února a byl umučen u výslechu...!!!

Petr Zenkl

Jan Masaryk

Prokop Drtina

únor 1948

- vrchol vládní krize – požadavky KSČ na další znárodňování
- ministr vnitra Václav Nosek nahradil v pražské SNB
- ministři strany lidové, národně socialistické a demokratické podali 20. února **demisi** – předpoklad, že ji prezident Beneš nepřijme a donutí Gottwalda ke spolupráci či jmenuje úřednickou vládu
- **reakce KSČ** – manifestace na Staroměstském náměstí, vznik ozbrojených lidových milic a jednohodinová generální stávka

Demise ministrů

- Beneš odolával tlaku – ale velká demonstrace na Václavském náměstí, hrozba občanské války a sovětské intervence) – demisi přijal a jmenoval novou vládu tzv. obrozené NF navržená Gotwaldem
- komunisté zneužili parlamentní demokracii a převzali moc v zemi
- *Projev K. Gottwalda na Staroměstském náměstí 25. 2. 1948: Právě se vracím z Hradu od prezidenta republiky. Dnes ráno jsem panu prezidentu republiky podal návrh na přijetí demise ministrů, kteří odstoupili 20. února tohoto roku. A současně jsem panu prezidentu navrhl seznam osob, kterými má být vláda doplněna a rekonstruována. Mohu vám sdělit, že pan prezident všechny mé návrhy, přesně tak, jak byly podány, přijal.*
- <http://www.stream.cz/slavedny/795283-den-kdy-doslo-ke-komunistickemu-prevratu-25-unor>

Smrt Jana Masaryka

- tajemná tragická smrt 10. března 1948
- pád z okna Černínského paláce – ministerstva zahraničí
- rychlé a zbrklé vyšetřování
- dodnes spekulace o vraždě či sebevraždě

Očista

- změny na ministerstvech, úřadech, armádě, policii, školách
- vznik Československého svazu mládeže (ČSM)
- místo Junáka organizace Pionýr
- nová pozemková reforma – druhé znárodnění (podniky nad 50 zaměstnanců) – 95 % průmyslu státu
- odstraněn soukromý sektor

Ústava 9. května

- zvítězil návrh komunistů
- inspirace v SSSR
- *převzetí moci dělnickou třídou, opírající se o svazek s ostatními vrstvami pracujících“*
- *„práce ve prospěch celku a účast na obraně státu je všeobecnou povinností“*
- Beneš odmítl podepsat

Volby 1948

- jediná společná kandidátka NF
 - voliči tedy nemají z čeho vybírat
 - 86% pro národní frontu, zbytek bílé lístky
 - po volbách abdikace nemocného Beneše
-
- novým prezidentem se stává Klement Gottwald (podepíše ústavu 9. května)
 - předsedou vlády Antonín Zápotocký

Příprava procesů

- zákon o táborech nucené práce pro politicky nepohodlné osoby
- zákon (§231) na ochranu lidově demokratické republiky

TNP Vojsko u Příbrami

Pohled do ubykace

ZDROJE

- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.3.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marshall_Plan.svg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.3.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Petr_Zenkl_-_barva.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.3.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gottwald_%26_Stalin.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.3.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Masaryk_deska.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.3.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pamatnik_Vojna.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 10.3.2014]. Dostupný na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ubykace.jpg>
- <http://www.stream.cz/slavedny/795283-den-kdy-doslo-ke-komunistickemu-prevratu-25-unor>
- Kuklík, Jan, Kuklík, Jan. *Dějepis pro gymnázia a střední školy 4. Nejnovější dějiny*. Praha: SPN, 2002.
- SOCHROVÁ, Marie. *Dějepis II. v kostce: pro střední školy*. Praha: Fragment, 2008
- ČAPKA, F. *Dějiny zemí Koruny české v datech*. Praha: Libri, 1999.